

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

3 Δεκεμβρίου 2019

**Ομιλία του νέου Υπουργού Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας
κ. Πρόδρομου Προδρόμου
στην τελετή παράδοσης-παραλαβής του χαρτοφυλακίου του ΥΠΠΑΝ**

Θέλω να ευχαριστήσω θερμά τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για τον τιμητικό διορισμό και την εμπιστοσύνη. Είναι πραγματικά τιμή, όσο κι αν είναι και βαριά υποχρέωση, να μου ανατίθεται να υλοποιήσω την κυβερνητική πολιτική στην εκπαίδευση και τον πολιτισμό. Αλλά, όπως πρόσφατα θεσπίστηκε, και σε θέματα αθλητισμού και νεολαίας.

Θα καταβάλω κάθε προσπάθεια για να ανταποκριθώ στις προσδοκίες, συναισθανόμενος ταυτόχρονα και την υποχρέωση σε όλους αυτούς που με τον ένα ή τον άλλο τρόπο ζουν και εμπλέκονται στο στοίχημα για καλύτερη εκπαίδευση, για ποιότητα στο δημόσιο σχολείο.

Δεν σας κρύβω ότι νιώθω διπλό το βάρος και την ευθύνη. Πρώτον για να ανταποκριθώ στην εμπιστοσύνη του Προέδρου, ενόψει μάλιστα και του πολύ συγκροτημένου και φιλόδοξου προγράμματος εκπαιδευτικής πολιτικής, το οποίο κατέθεσε και εγκρίθηκε από τους πολίτες το 2018. Δεύτερον, όμως, γιατί σε όλη τη ζωή μου, ό,τι κι αν έκανα και αν δοκίμασα, όπου κι αν πήγα και ήρθα και δοκιμάστηκα, ούτε στιγμή δεν έπαψα να νιώθω και να έχω συνείδηση ότι η εκπαίδευση είναι το στοίχημα ενός έθνους ή μιας κοινωνίας για να παράγει παιδεία. Δηλαδή να καταξιώνει τις δυνατότητες και τα ευγενέστερα κίνητρα του ανθρώπου για καλλιέργεια και πνευματική ανάπτυξη. Και ότι η εκπαίδευση είναι η ελπίδα αλλά και η προβολή του μέλλοντός μας. Ενώς πάντα καλύτερου μέλλοντος. Γιατί γι' αυτό τον λόγο είμαστε στην πολιτική, για ένα καλύτερο μέλλον.

Θα ήταν ακόμα παράλειψη να μην αναφέρω και μια προσωπική διάσταση. Προέρχομαι από οικογένεια εκπαιδευτικών. Μεγάλωσα σ' ένα σπίτι όπου ο λόγος για τα σχολεία και τα ζητήματα της παιδείας ήταν καθημερινό περιβάλλον. Όπου η εκπαίδευση ήταν μέτρο και η παιδεία πρώτη αξία.

Γνωρίζω τις αντιξοότητες. Γνωρίζω τα εμπόδια. Αλλά μαζί γνωρίζω και την αγωνία και την επιθυμία όλων μας. Είτε είμαστε γονείς που αγωνιούμε για το μέλλον των παιδιών μας. Είτε οι τόσες χιλιάδες εκπαιδευτικοί, σε όλες τις βαθμίδες, που επέλεξαν τον δύσκολο δρόμο και το λειτούργημα αυτό, όχι μόνο για βιοπορισμό αλλά και από έμπνευση, πεποίθηση, ευγενή ελπίδα. Είτε γιατί, άλλοι, είναι ευσυνειδητοί πολίτες που αντιλαμβάνονται τον ρόλο που ειδικά στη χώρα μας παίζει ή πρέπει να παίζει η εκπαίδευση και νοιάζονται για το μέλλον της.

Όπως γνωρίζω καλά και τη μεγάλη και βαριά κληρονομιά. Για την οποία νιώθουμε μαζί υπερηφάνεια και υποχρέωση. Η Κύπρος «ξεμύτισε» στον 20ο αιώνα χάρη στην εκπαίδευση. Η Κύπρος είδε δεκάδες χιλιάδες ταπεινά παιδιά της υπαίθρου να ανοίγουν τον δρόμο τους και τα φτερά τους σε ένα διαφορετικό μέλλον, μέσα από το βιβλίο και τη μόρφωση. Η Κύπρος έκανε πράξη, μέσα σε χρόνους δύσκολους και σκοτεινούς και χωρίς καν κράτος, με δομές αυτοδιαχείρισης των σχολείων, τη διδαχή ή τον θρύλο του Κοσμά του Αιτωλού που έβαζε τα σχολεία μπροστά και έλεγε «θα βγουν πράγματα από τα σχολεία που ο νους σας δεν φαντάζεται»... Η Κύπρος μύηθηκε στον σύγχρονο φιλελεύθερο κόσμο και τον τεχνολογικό πολιτισμό, διά μέσου της εκπαίδευσης. Η Κύπρος πάλεψε κατά της ανελεύθερης αποικιοκρατίας πρώτα μέσα από την εκπαίδευση και τη δημιουργία φιλελεύθερων ανθρώπων με συνείδηση της ιστορίας και με σύγχρονες γνώσεις και επιστημονική προπαίδεια. Η Κύπρος μπήκε, με την Ανεξαρτησία, σε δρόμο ανάπτυξης αξιοποιώντας τον μεγαλύτερο πλούτο της, που δεν ήταν άλλος από τους ανθρώπους της. Μέσα από την εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση και τις προοδευτικές καινοτομίες.

Έτσι και σήμερα. Η μικρή μας χώρα έχει ως μεγάλο πλούτο τους ανθρώπους της, τη φιλοπρόοδη έφεσή τους και τα όσα μπορεί να πετύχει επενδύοντας στον Άνθρωπο, στην επιστήμη, στην έρευνα... Το διαπιστώνουμε μέσα από την αξιοσημείωτη πρόσφατη ανάπτυξη της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, της έρευνας, αλλά και των προοπτικών

που διαφαίνονται. Φτάνει να τη στηρίξουμε και να τη μεθοδεύσουμε περισσότερο και καλύτερα.

Κοινός τόπος, αλλά δεν πρέπει να παραλείπουμε να τον υπενθυμίζουμε: η εκπαίδευση και συγκεκριμένα μια εκπαίδευση που θα παράγει παιδεία, δηλαδή καλλιέργεια, πνευματική αναβάθμιση και συγκεκριμένα έγκυρα προσόντα, σύγχρονες γνώσεις και δεξιότητες και κριτική ικανότητα, είναι το μέλλον μας.

Η εκπαίδευση χτίζει το μέλλον μας. Κι αυτό πρέπει να συμβαίνει γενικά και για όλους στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, μέσα στο δημόσιο σχολείο. Χωρίς ποτέ να θεωρώ ότι υπάρχει σχέση αποκλεισμού, αλλά μάλλον ανάγκη συμπληρωματικότητας ανάμεσα στη δημόσια και την μη κρατική εκπαίδευση, υπογραμμίζω ότι υποχρέωση πρώτη της πολιτείας είναι η δημόσια εκπαίδευση. Και προτεραιότητα της διακυβέρνησης του Προέδρου Αναστασιάδη είναι να ενισχύσουμε και να αναβαθμίσουμε το δημόσιο σχολείο.

Αλλά το πρόγραμμα διακυβέρνησης του Προέδρου είναι ταυτόχρονα και πολλά άλλα. Για την πανεπιστημιακή εκπαίδευση και την επένδυση που πρέπει να κάνουμε σε έρευνα και καινοτομία. Για την κοινωνική συνοχή στον χώρο της εκπαίδευσης, αλλά και τη στήριξη που πρέπει να δίνει το σχολείο στις ιδιαίτερες ομάδες, στους πλέον ευάλωτους, στην εξοικείωση και ενσωμάτωση παιδιών με διαφορετικές καταβολές, στην κοινότητα γενικά. Αλλά και για την απαιτούμενη φροντίδα και μεταχείριση στην Ειδική Εκπαίδευση. Για τις ίσες ευκαιρίες. Όπως βεβαίως για τον πολιτισμό και τον αθλητισμό. Όπως ακόμα για επαγγελματική εκπαίδευση, αλλά και για τα προγράμματα για τη νεολαία ή ακόμα για τη διά βίου εκπαίδευση.

Είναι πολλές οι προκλήσεις στη σύγχρονη εποχή. Ζούμε σ' ένα κόσμο στον οποίο, μέσα σε συνθήκες διεθνοποίησης σε βαθμό παγκοσμιότητας, έχουν ενσωματωθεί οι ψηφιακές τεχνολογίες και οι εφαρμογές τους και το ηλεκτρονικό κοινωνικό οικοσύστημα. Ακόμα και νήπια στις μέρες μας χειρίζονται την πρόσβαση στον κόσμο όλο μέσα από ηλεκτρονικές ταμπλέτες και έξυπνες εφαρμογές-applications, την ώρα που οι γονείς παλεύουν με τις πάνες και τα μπιμπερό. Ταυτόχρονα η σημερινή κοινωνία αντικαθρεφτίζει μέσα στα σχολεία πολλά από τα πλέον δυσεπίλυτα κοινωνικά προβλήματα. Συχνά η εκπαίδευση πρέπει να γίνεται και χώρος και ευκαιρία κοινωνικής αρωγής, ψυχολογικής στήριξης και

συνοχής. Μεγάλο το στοίχημα για τους εκπαιδευτικούς, το ξέρουμε. Καθημερινά ακούμε δυσάρεστες ειδήσεις, αδυσώπητα διλήμματα. Τέτοια ζητήματα δεν έχουν πολιτικό χρώμα, αλλά μας δοκιμάζουν όλους, με κριτήριο ανθρωπισμού και κοινωνικής ευαισθησίας. Γι' αυτό χρειάζεται η συνδρομή και η συνεργασία, σε όσο γίνεται πιο πλατιά κλίμακα.

Δεν θα εξαντλήσω βέβαια εδώ το θέμα. Βρισκόμαστε στο μέσο μιας φιλόδοξης και ιδιαίτερα ελπιδοφόρας μεταρρύθμισης, που είναι σε εξέλιξη. Πάντα όμως οι φιλόδοξες αλλαγές συναντούν και αντιστάσεις, προσφέρονται ακόμα και για παρεξηγήσεις, χρειάζονται ίσως περισσότερο διάλογο, συνδιαλλαγή και τριβή ακόμα.

Επειδή όμως γνωρίζω τα αμέσως προηγούμενα και τις μεγάλες και πολύ φιλότιμες προσπάθειες που κατέβαλε ο μέχρι τώρα Υπουργός, ο φίλτατος Κώστας Χαμπιαούρης, θα πω από την πρώτη στιγμή ότι αν υπήρξε άλλη εντύπωση, είναι λάθος:

1. Οι εκπαιδευτικοί είναι όχι απλώς οι συνεργάτες μας, αλλά οι πρωταγωνιστές για το καλύτερο μέλλον και τη βελτίωση του δημόσιου σχολείου, την οποία θέλουμε και στην οποία η διακυβέρνηση του Προέδρου αποσκοπεί. Πρέπει και θέλουμε να δουλέψουμε μαζί τους και να τους δούμε να πρωταγωνιστούν σε προοδευτικές αλλαγές. Όπως είναι φυσικό, υπάρχουν ανάμεσά τους διάφορες αντιλήψεις, ιδεολογικές κατευθύνσεις ή και πολιτικές τάσεις. Αλλά για το Υπουργείο και την Κυβέρνηση είναι όλοι εξίσου «οι εκπαιδευτικοί μας». Οι δάσκαλοι στους οποίους το κράτος, η Κυβέρνηση και η κοινωνία εμπιστευόμαστε το μέλλον και την ελπίδα της κοινωνίας. Προβάλλεται, αναπόφευκτα και η συνδικαλιστική υπόσταση. Δεν θα την παραγνωρίσουμε, αλλά ούτε και μπορεί ποτέ να τους περιορίσουμε, στο σύνολό τους, μόνο σε μια συνδικαλιστική υπόθεση. Πρέπει να συζητήσουμε, να τους ακούσουμε, να προβληματιστούμε μαζί. Με συνείδηση όμως ότι επείγουν και πρέπει να έχουμε αποτελέσματα. Όχι για την Κυβέρνηση, αλλά για το δημόσιο σχολείο. Για την εκπαίδευση, για τα παιδιά μας, για τις οικογένειες, για την κοινωνία. Για μια εκπαίδευση –λέω εγώ- που θα παράγει ποιοτική παιδεία. Σε σύγχρονους όρους.

2. Οι μαθητές και οι σπουδαστές ιδιαίτερα και οι οργανωμένοι που προβάλλουν φιλοσοφικές αγωνίες και ακόμα πολιτικές κατευθύνσεις; Τους ακούμε, αλλά δεν θα κάνουμε διάκριση. Όπως και να έχει, είναι τα παιδιά μας. Όλοι οι μαθητές. Για το Υπουργείο και την Κυβέρνηση είναι «τα παιδιά μας». Που πρέπει βέβαια να

φροντίσουμε, αλλά και να ακούσουμε με προσοχή και υπομονή. Όλους. Και περιμένουμε, επειδή η φάση που ζουν, μέσα από ενθουσιασμό αλλά και αγωνίες, είναι μύηση στην ωριμότητα, περιμένουμε να αντιληφθούν ότι όλοι μαζί πρέπει να συνεργαστούμε, ο καθένας στον ρόλο του, και να κάνουμε ό,τι καλύτερο μπορούμε.

3. Αυτά λέγοντας, θα επαναλάβω βεβαίως αυτό που πολύ σωστά και δίκαια υπενθυμίζει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας: Την ευθύνη και αρμοδιότητα της εκπαιδευτικής πολιτικής, στη βάση του προγράμματος που εγκρίθηκε από τους πολίτες, την έχει ο Πρόεδρος και η Κυβέρνησή του. Χωρίς βέβαια να ξεχνάμε ότι στην τελική έκβαση και την υλοποίηση αυτής της πολιτικής ρόλο έχει και ο νομοθέτης, η Βουλή των Αντιπροσώπων. Έχοντας και αυτό κατά νου, πάλι θα μπορούμε σε διάλογο, θα ακούσουμε, θα εντοπίσουμε από κοινού ζητήματα και, όπου χρειάζεται, θα διορθώσουμε. Αλλά θα προχωρήσουμε μπροστά, θα εφαρμόσουμε και τους νόμους. Δεν θα μείνουμε αδρανείς με την οικειότητα προβλημάτων για τα οποία μπορεί και να πούμε ότι «δεν φταίμε εμείς, αλλά τα συσώρευσαν ο χρόνος και οι καιροί».

Απέναντί μας είναι τα προβλήματα και οι αταίριαστοι περιορισμοί στις δυνατότητες αυτής της κοινωνίας, με τη λαμπρή εκπαιδευτική κληρονομιά και την έφεση σε γνώση. Ας αξιοποιήσουμε την επιστημονική γνώση, το απόθεμα της παράδοσής μας, αλλά και τις βέλτιστες εμπειρίες που μπορεί να αντλήσουμε διεθνώς και ας κάνουμε μια πρόσθετη προσπάθεια με διαύγεια και, τολμώ να πω, και με έμπνευση.

Θα είμαστε σε διαρκή διάλογο και θα έχουμε τις απαραίτητες διαβουλεύσεις. Περιθώρια υπάρχουν πολλά και για εισηγήσεις και για βελτιώσεις. Αρκεί να έχουμε κοινό στόχο και να μη χανόμαστε στη συζήτηση ούτε και να απορροφηθούμε σε διάλογο που γίνεται αυτοσκοπός ή αφορμή για αδράνεια. Έχοντας όμως κατά νου και αυτά που είναι θεσπισμένες αποφάσεις για την Πολιτεία και πρέπει να προωθηθούν. Κατευθύνσεις της Κυβέρνησης που την έχουμε εκλέξει για να κυβερνήσει και νόμοι της Βουλής που επίσης την έχουμε εκλέξει, για να κρίνει και να νομοθετήσει.